3de. JAARGANG. CURACAO DEN 28sten. AUGUSTUS 1886. No. 139.

AMIGOE DI CURAÇAO.

FEEST-NUMMER

TER GEDACHTENIS

AAN HET DERDE EEUWFEEST

VAN

de Heilige Rosa van Lima,

Patrones van Z.-America en van het Apost. Vicariaat Curacao.

In Zuid-Amerika gedenkt de Katholieke Kerk dit jaar het 300-jarige geboortefeest van de Heilige Maagd ROSA VAN LIMA. Zij is de eerste heilige der nieuwe wereld en daarom de voornaamsche patrones van Zuid-Amerika, terwijl het Vicariaat van Curaçao haar naast O.L.V. Onbevlekt Ontvangen als tweede Schutspatroon vereert en aanroept. „Vereert en aanroept" zeggen wij. Want, mag de burgerlijke Maatschappij hare roemvolle helden en heldinnen niet aan de vergetelheid prijsgeven: sticht zij—en terecht!— museums, grafnaalden en eerezuilen tot aandenken van hun onsterfelijke daden: geeft zij aan landen en steden den glorievollen naam harer edelste zonen en dochteren:— de Katholieke Kerk deed immer en doet ten huidigen dage evenzoo op haar gebied. De Kerk van Christus, het Rijk Gods op aarde, heeft niet minder haar helden en heldinnen, haar onsterfelijke zonen en dochteren. In hen aanschouwt Zij het volmaakte beeld van haar Goddelijken Stichter, die eenmaal zeide: „Weest volmaakt, gelijk uw hemelschen Vader volmaakt is"; in hen ziet Zij—de uitdeelster van Gods genadegaven— haar reinste glorie en geniet heur moederhart de rijkste moedervreugd en heiligsten moedertrots!

Wat een rechtschapen burger is, die de burgerkroon verdient wegens trouwe naleving van de landswetten: wat een krijgsman is, die door glansrijke heldenfeiten den lauwerenkrans won: dat is een *heilige* in de Katholieke Kerk. Het ideaal van het leven eens Christens is volmaaktheid en heiligheid, is trouwe en onberispelijke naleving van Gods geboden. Maar wie ter wereld zal die volmaaktheid te midden van zooveel kwade voorbeelden, onophoudelijke verleiding en bruisende hartstochten bereiken:— wie is Hij? „en wij zullen hem prijzen"! Daarom is een Heilige, d. i. een volmaakt Christen, oneindig meer nog dan een rechtschapen burger, een groot staatsman, een veldheer met lauweren bekroond, een stichter van wereldrijken zelfs.

Zulk een Heilige nu werd geboren den 26sten April 1586 in de hoofdstad van het toenmalige Vice-koninkrijk Perú, Ciudad de los Reyes, thans Lima geheeten. Deze dochter van Don Gaspar de las Flores en Da Maria de Oliva ontving bij het H. Doopsel den naam van Isabel; de verrukkelijke schoonheid van dat kind en een wonderdadige aanwijzing gaven haar later den naam van *Rosa de Santa Maria.* Inderdaad was zij geheel haar leven een frissche, beminnelijke en geurige roos in den hof der Kerk. Haar prille jeugd kenmerkte zich door een onschuld en bevalligheid, door een verstandige vroomheid en liefelijken ernst waarvan men moeilijk een natuurlijke uitlegging geven kan. „God is wonderbaar in Zijn heiligen," staat er geschreven: en dat bovennatuurlijke toonde zich in de H. Rosa niet alleen als kind reeds door een immer volmaakte beoefening van die deugden, welke iedere ouder met zooveel zorg en moeite in zijn kinderen tracht aan te kweeken, maar vooral openbaarde het zich door de steeds hoogere volmaaktheid, waarnaar onze Heilige ook later niet ophield te streven. Zij was op achttienjarigen leeftijd een toonbeeld voor alle jonge dochters van Lima door haar eenvoud, zedigheid, beminnelijken en onschuldigen omgang en kuischheid. Deze deugden besproeide zij met den hemeldauw des gebeds, en bewaarde zij door een gestrengheid van levenswijze overeenkomstig de voorschriften en raadgevingen des Evangelies. De bekoorlijkheden van die Heilige Roos werden door de doornen van christelijke versterving en boetvaardigheid voor verwelken gevrijwaard. Toen een rijk en vermogend jongeling van Lima haar tot bruid begeerde, gaf zij een antwoord dat „dwaasheid voor de wereld, maar wijsheid Gods is"; boven den eerbiedwaardigen staat des huwelijks verkoos zij, heur maagdom te wijden aan Hem die, uit eene Maagd geboren, in den Hemel de bijzondere glorie en zaligheid is der maagden.

Rosa van Lima heeft nimmer den kloosterlijken sluier gedragen, ofschoon in haar geboortestad de Orden van de Augustinessen en Clarissen elk een convent bezaten van voorbeeldige religieuzen. Zij bleef in de wereld, omhelsde echter de Derde Orde van den H. Dominicus en onderhield overeenkomstig haren staat de regelen van die Orde van Boetvaardigheid. Tien jaren lang beoefende zij in haar stille woning de verhevene deugden welke het Evangelie predikt. Gebed, overweging en strenge boetoefeningen bleven bij voorkeur de middelen die zij aanwendde om haren geest te verlichten en zich zelve aan het aardsche te onthechten; de heiligste liefde tot God en haar Bruidegom Jezus Christus vervulde haar engelreine ziel, en van die liefde gaf haar onuitputtelijke liefde voor den evenmensch steeds de heerlijkste getuigenis. Zij arbeidde dag en nacht voor het onderhoud harer tot armoede vervallen ouders, en wist de behoeftigen van Lima door kleine almoezen maar

groote liefdediensten aan ziek- en sterfbed te troosten en te verkwikken. De afzichtelijkste en meest walgingwekkende zieken werden door haar met de teederste zorgen bediend.— Wel werd hare deugd dikwijls door booze tongen belasterd en stond de heldin van Christelijke liefde aan velerlei vervolging ten doel, maar zulks is het lot van allen die het Kruis van hun Goddelijken Heiland opnemen en Hem van nabij volgen. Toch was de eerbied groot, welken het meerendeel van Lima's inwoners nog tijdens haar leven den nederigen Rosa de Santa Maria betoonde; en die eerbied werd innige vereering, toen de Hemel-zelf met zijn bovennatuurlijke inwerking hare heiligheid bevestigde en bekroonde. De geschiedenis verhaalt op treffende wijze, hoe menigmaal onze Feest-heilige in Gods hand het uitverkoren werktuig is geweest van wonderdadige genezingen en voorspellingen. Zoo telt dan ook de H. Rosa van Lima mede onder die vrome dienaren Gods van vroeger en lateren tijd, wier leven den zoeten geur verspreidden der schoonste deugden en wier heiligheid de glorie alom verkondigt van den driewerf Heiligen God.

Den 24sten Augustus 1617 kwam het zalig oogenblik aanbreken, waarop onze Heilige voor altijd ging vereenigd worden met haar Goddelijken Bruidegom. Zeven dagen had de ziekte geduurd, die haren dood voorafging. In dezen korten tijd was het, alsof al hare deugden nog eens in beminnelijke schoonheid en vollen rijkdom moesten stralen,— bovenal haar geduld, onderwerping, liefde voor het lijden in vereeniging met den Lijdenden Zaligmaker — voordat de eeuwige kroon der Heiligen haar zou ten deel vallen. Zij stierf met den naam van Jezus op de lippen. De strijd was roemvol gestreden: de zegepraal ging nu volgen. Reeds toen men het maagdelijk lichaam van de H. Rosa wilde ter aarde bestellen, schenen zich hemel en aarde te vereenigen om haar te verheerlijken. Haar lichaam — onwraakbare getuigenissen van honderden tijdgenooten en ooggetuigen staven het — bleef gaaf en lenig, en verspreidde een hemelschen geur. Tweemaal verscheen de Aartsbisschop met zijn geestelijkheid in de kerk der paters Dominicanen om de heilige plechtigheden der begrafenis te verrichten; maar te vergeefs! De geestdrift der duizenden en duizenden, die het tempelruim vulden, overstemde den gewijden choorzang; zelfs verzette zich de bevolking tegen het wegvoeren van den kostbaren schat, die herhaaldelijk bovennatuurlijke genezingen uitwerkte. Toen eindelijk de begrafenis heimelijk was geschied, werd er door geheel Lima een Pontificale H. Mis bijgewoond, waarbij de Onderkoning met zijn hof en de hoogste rangen der burgerlijke macht tegenwoordig waren. „Wanneer de Koning van Spanje zelf te Lima gestorven ware — zeggen de geschiedschrijvers — had met geen grooter luister zijn uitvaart kunnen gevierd worden."

Toch zou de nederige maagd van Lima op deze wereld nog hooger eer te beurt vallen. De Kerk van Christus, wie het gegeven is de volmaakte en heilige leer des Evangelies te verkondigen en welke dus bevoegd is om te oordeelen, wie harer kinderen in volmaaktheid en heiligheid volgens die leer gewandeld hebben, achtte in het jaar 1668 Rosa de Santa Maria de eer der Gelukzaligen en drie jaren later de vereering als Heilige waardig. Haar feestdag werd bepaald op den 30sten Augustus. Zoodan is de heilige Rosa van Lima voor alle geloovigen een toonbeeld van Christelijke volmaaktheid. Zij is de roem en trots van haar geboortestad; eene glorie der Katholieke Kerk, en verdient ten volle dat het Derde Eeuwfeest harer geboorte in geheel Zuid-Amerika en in het Apostolisch Vicariaat van Curaçao met godsdienstige vreugde en heiligen geestdrift gevierd wordt. Moge hare voorbede bij God over deze Kolonie en hare ingezetenen veel tijdelijke en geestelijke zegeningen doen nederdalen!

CON MOTIVO

DE LA SOLEMNE FIESTA CELEBRADA EN LAS IGLESIAS DEL VICARIATO EN HONOR DE SU PATRONA

SANTA ROSA DE LIMA.

¡Cuán venturoso día,
Aquel en que los hombres, en completa
Y plácida armonía,
Gratos escuchen el cantar sonoro
En que celebre el poeta,
De la virtud el precio sin segundo;
Y en apacible coro,
Y ardiendo en vivo celo,
Lo repitan, de gozo estremecidos,
Y lo alzen á la bóveda del cielo;
Mientras sentado allá en su trono de oro
Gozándose en tan ínclita victoria,
Ledo sonría el Hacedor del mundo!
¿ Pues qué, si cuando el eco de la gloria,
De Marte furibundo
El famoso renombre
Pregona, y las espléndidas hazañas,
Con sangre y llanto escritas en la historia,
Atento oído presta, aplaude el hombre?

¡ Oh! si tál nos cautivan, del guerrero
La intrepidez y la ruidosa fama,
Más imponente la virtud reclama
Lauros y admiración, del mundo entero.

¡Quién, oh santa! pudiera
En armoniosos versos, inspirado,
Pagar digno tributo á tu memoria;
Y al canto entusiasmado,
Y á la dulce plegaria,
Que entre nube de incienso placentera
Estos templos te ofrecen,
Mezclar ardientes notas de la lira;
Tu nombre venerado
Confiar en alas del ligero viento,
Y desde aquesta roca solitaria
En medio del Caribe,
Entre aplausos y amor y acatamiento,
Llevarlo en triunfo hasta tu patria bella,
De esplendor y de flores coronado!

No sé cuál más admire
En el vario conjunto de altas dotes
Que con tánta largueza
Te concedió la omnipotente mano.
Como en jardín ameno,
Donde Naturaleza
Los tesoros vertió de su almo seno,
Y el arte su fantástica belleza:
Do todo á un tiempo, todo
Con mágico poder la vista halaga,
El pensamiento vaga
En muda suspensión... no de otro modo,
Cuando, con mano trémula y medrosa,
Me atrevo á alzar el velo de tu vida,
Al bien, al bien tan sólo consagrada,
Mudo te observo en éxtasis sumido,
Que tánta luz deslumbra la mirada,
Subyuga el corazón, roba el sentido.

Calle el soberbio humano
Que contra la verdad la voz levanta,
Y en tí triunfante vea
Resplandeciente y pura la doctrina
Que al orbe diera la bondad divina.
Embelesado al ver modestia tanta,
Que te hace despreciar los ricos dones
Con que á tu cuerpo embelleció natura,
El merecido premio le adjudique.
Mueva su corazón, su labio mueva
El fuego que te inspira
Tan heroicas acciones:
Tu piedad filial, que al mundo admira,
De noble emulación objeto sea;

Tu fe constante y pura,
En la que le rodea,
Noche tétrica, oscura,
Vierta un rayo de lumbre salvadora,
Y á la dichosa senda le encamine.

El sabio menosprecio
De los vanos favores de Fortuna:
La imperturbable calma;
Esa noble entereza
Con que á los golpes de la suerte impía
Resiste, firme, el alma,
Tál cual la estable roca desafía
Del colérico Oceano la braveza;—
¿No merece del hombre ya el aprecio,
Del hombre no merece la alabanza?
Tuyas son esas prendas celestiales,
Que dignamente á celebrar no alcanza
El pobre canto de la musa mía.

Tu mente, levantada
Sobre cuantos encierra el bajo suelo,
Frívolos bienes, gloria pasajera,
En sacra luz bañada,
Hacia el centro de dicha verdadera
E inalterable paz, tendía el vuelo.
Ya de tu tierna infancia en los albores,
Tu corazón extático latía
A los impulsos del amor divino,
Que siempre fué después tu norte y guia.
Y si el crüel destino,
De amargos sinsabores
Acompañó tu dia,
Y sembró de embarazos tu camino,
Fué para dar más lustre á tu victoria,
Y así aumentar los timbres de la gloria.

Curazao Agosto 1886

A. A. W.

TERCER CENTENARIO
DI
SANTA ROSA DI LIMA.

Iglesia Católica den Sur America ta celebra e anja-aki fiesta di tercer Centenario di Virgen Santa Rosa di Lima. E ta promer santoe di e Mundoe Nobo di Colon, i p'esai é ta poner como principal patrona di Sur America, mientras, huntoe coe Nuestra Senjora di Inmaculada Concepcion, Vicariato di Curaçao ta honré i implora su asistencia como su Santa protectora. „Honré i implora su asistencia" nos ta bisa. Pasobra, si Sociedad civil no ta dera su heroë i heroina gloriosonan den olvido; si coe razon é ta erigi museo, obelisca i columna di honor, na conmemoracion di nan hecho inmortalnan; si é ta doena nomber glorioso di su jioe mas noblenan na imperio i ciudadnan:— Iglesia Catolica a haci semper i ta haci meescos té awé riba su terreno. Iglesia di Cristoe, Reino di Dios riba mundoe, també tin su jioenan, homber i muher, koe a haci nan inmortal. Den e jioenan-aí Iglesia ta mira imagen perfecto di su Esposo Divino, koe a bisa un dia: "Boso sea perfecto, manera boso Tata den Cieloe ta perfecto": den nan E— koe ta repartidor di gracianan di Dios — ta mira su gloria di mas puroe, i su coerazon di mama ta sinti alegria di mas grandi, orguljo di mas santoe.

Lo ké un ciudadano leal, koe pueblo ta coroná pasobra el a observa leynan di su tera coe fidelidad, ta pa mundo; lo ké un guerrero insigne, koe gana laurel di gloria pa su accion heroiconan, ta pa toer nacion: esaí un *Santoe* ta den Iglesia Católica. Ideal di bida di un cristian ta perfeccion i santidad, un observacion fiel i sin mancha di mandamentoenan di Dios. ¿Ma kende den mundoe lo jega na e perfeccion-aí meimei di tantoe egemplo maloe, meimei di constante tentacion, meimei di agitacion di pasionnan;— kende ta E? "i nos lo glorifiké." P'esai un Santoe, esta: un Cristian perfecto, ta ainda infinitamente mas koe un ciudadano leal, mas koe un gran homber di Estado, mas koe un guerrero coronar coe laurel di gloria, mas koe un fundador di nacion mees.

Asina un Santoe anto a nace dia 26 di April 1586 na capital di Vireinato di Perú, Ciudad de los Reyes, koe awé jama Lima. E tabata jioe di Don Gaspar de las Flores i Da Maria de Oliva, i é tabata batizar coe nomber di Isabel; su boeniteza encantadora i un indicacion milagrosa a troca su nomber despues, i nan a jamé *Rosa de Santa Maria*. En berdad, duranti su bida é tabata un rosa frescoe, i perfumar den jardin di Iglesia. Un inocencia i afabilidad, un piedad huicioso i un seriedad amable, di cual hende por doena dificilmente un explicacion natural, tabata caracteriza su infancia. "Dios ta milagroso den Su santoenan,"—asina ta para scirbir; i e cos sobrenatural-aí tabata revelé den Santa Rosa, como mucha caba, no salamente coe práctica, semper perfecto, di e birtudnan, koe cada major ta trata coe tantoe trabao i dificultad di cultiva den coerazon di nan jioenan, ma principalmente hende por observa e revelacion dibina den e perfeccion mas elevar, na oenda nos Santoe no a stop di lucha nunca pa é jega.

Na tempoe koe é tabatin 18 anja, su sencillez, su moralidad, su tratoe amable i inocente, su pureza a haci é un egemplo pa toer mucha muhernan di Lima. E birtudnan aí e tabata humedece nan coe rocio celestial di oracion. E tabata conserva nan coe severidad di su reglá di bida segun prescripcionnan i consejo di Evangelio. Su espina di mortificacion i penitencia cristian tabata haci koe encantonan di e Rosa Santa no por a marchita nunca.— Tempoe un jonkman ricoe i di posesion di Lima a pretende Rosa como esposa, e Santa a doena un respondi, "koe ta locura pa mundoe, ma koe ta sabiduria di Dios": riba estado respetable di matrimonio el a prefera di ofrece su Virginidad na E, koe nacer for di un Virgen, ta den cieloe un gloria particular di Virgennan.

Aunke na Lima Ordennan di San Augustin i Santa Clara tabatin, cada un, un conbentoe di religiosa egemplar, Santa Rosa no a carga nunca un hábito di monasterio. El a keda den mundoe; despues el a drenta Tercer Orden di San Dominico i é tabata observa, segun su estado, reglanan di e Orden di Penitencia. Durante diez anja el a practica den su habitacion solitario e birtudnan di mas boenita, koe Evangelio ta predica. Oracion, meditacion i penitencia severa a keda na preferencia e medionan, koe é tabata aplica pa ilumina su espiritu i pa separé di mundoe: un amor di mas santoe pa Dios i pa su Esposo Hesu Cristoe tabata jena su alma inmaculada i su amor inagotable pa su prógimonan a doena semper di mas briljante testimonio di e amor pa Dios, koe tabata cende den su pechoe. Di dia i anochi é tabata traha pa sostene su majornan, koe a cai den miseria, i é tabata sã di consola i alivia pobernan di Lima na nan cama di enfermedad i di morto coe limosna di poco importancia, ma coe servicio grandi di berdadero amor. Enfermonan di mas askeroso é tabata prodiga su servicio i su cuidaonan di mas tierno.— Mala lenga a calumniá su birtud hopi bé i e heroina-aí di caridad Cristian tabata obheto di toer sorto di persecucion, ma esai ta suerte di toer esnan, koe toema cruz di nan Redentor Divino riba nan lomba. Sinembargo e respeto, koe major parti di habitaatenan di Lima tabata moestra e humilde Rosa de Santa Maria duranti su bida, tabata grandi; i e respeto-aí a bira un veneracion íntima, ora Cieloe mees a afirma i corona Rosa su santidad. Historia ta conta di un manera espléndido, cuantoe bé e Santoe, koe nos ta celebra awé, tabata den manoe di Dios un instrumento, koe El a escohe pa haci hopi cura i pronosticacion milagroso. Asina anto nos ta conta Santa Rosa di Lima també den e sirbidor piadosonan di Dios, kende su bida ta exparce perfume dusji i agradable di mas boenita birtudnan, kende su santidad ta proclama gloria di Dios tres bé Santoe na toer lugar.

Dia 24 di Augustus 1617 a jega e momentoe bendicionar, koe nos Santa lo a bai unié pa semper coe su Esposo Divino. Su enfermedad no a dura sino siete dia. Den e tempoe corticoe-aí tabata como si toer su birtudnan,— principalmente su pacensji, su sumision, su

amor pa sufri huntoe coe nos Redentor—mester a brilja ainda un bé den toer nan boeniteza i rikeza, promer koe lo el a ricibi corona eterna di Santoenan. El a moeri coe nomber di Hesus riba su lipnan. Su lucha den mundoe tabata un lucha jeen di gloria: ora di triunfo a jega. For di ora nan a kier confia curpa birginal di Santa Rosa den schootji di tera, a parce koe cieloe i tera kier a uni nan pa glorifiké. Testimonio irrecusable di centenares di contemporáneo i testigoe ocular ta sostene, koe su curpa a keda intacto i suave, exparciendo un perfume celestial. En vano Arzobispo a presenté coe su clero dos bé den misa di Pader Dominicanonan pa haci santa solemnidadnan di entierro. Entusiasmo di miles i miles di hende, koe a jena templo, tabata sobrepasa canto sagrado; i a jega té koe pueblo a protesta contra hibamentoe di e tesoro precioso, koe hopi bé a doena prueba di su privilegio divino, haciendo hopi cura sobrenatural. Ora por fin su entierro a sosode na [illegible], henter ciudad di Lima a asisti na un Sacrificio Pontifical ofrecer pa Santa Rosa: ceremonia solemne koe Vi Rei a precenciá coe su corte i toer principal empleadonan di poder civil. "Si Rey di Spanja mees a moeri na Lima — historiadornan ta bisa — su funeralnan lo no por tabata celebrar coe mas luho."

Sinembargo honor mas grandi ainda tabata spera e Birgen di Lima riba e mundoe-aki. Iglesia di Christoe, koe ta encargar coe propagacion di e doctrina perfecta i santa di Evangelio i koe tin facultad anto pa huzga cual di su jiunan a biba den perfeccion i santidad segun e doctrina-aki, a considera Rosa de Santa Maria digno di ta honrar como Bienaventurada i el a proclamé como tal na anja 1668; tres anja despues é tabata declarar como Santoe. Asina anto, Santa Rosa di Lima ta pa toer crejente: un modelo di perfeccion Cristiana: é ta fama i orguljo di su patria: é ta un gloria di Iglesia Católica, i é ta merece toer afor, koe Tercer Centenario di su nacementoe sea celebrar den henter Sur America i den Vicariato Apostólico di Curaçao coe alegria religieso i coe entusiasmo santoe. ¡Koe su intercesion cerca Dios colma e Colonia-aki i su habitantenan coe muchoe bendicion temporal i espiritual!

Viering van het Sta. Rosa-feest.

Het *Derde Eeuwfeest* van Sta. Rosa's geboorte viel op den 20sten April — den tweeden Paaschdag — van dit jaar; in die dagen hebben wij van dat feit melding gemaakt en tevens aangekondigd, dat in Augustus dezes jaars de plechtige viering daarvan zou geschieden.

MAANDAG den 30sten Augustus a. s. is dan de heerlijke dag waarop dat feest van onze Heilige Patrones gevierd wordt. Het glanspunt dezer feestviering zal, natuurlijk, onze parochie te Santa Rosa zijn; die gemeente immers is op bijzondere wijze toegewijd aan en onder de bescherming gesteld van de Heilige ROSA VAN LIMA.

Gedurende drie dagen — Vrijdag, Zaterdag en Zondag a. s. — worden de geloovigen aldaar tot een waardige viering van het feest hunner verhevene Patrones voorbereid. Reeds DONDERDAG-avond te halfzeven ure opende de Hoogw. Pater Vicarius C. H. J. Reynen, tijdelijk Administrator van het Vicariaat, met een plechtig Lof en predicatie die dagen van geestelijke voorbereiding.

MAANDAG a. s. zal in genoemde parochiekerk te Santa Rosa des morgens om halfzeven uren een plechtige H. Mis ter eere van de H. Rosa door den *Hoogwaardigen* Administrator opgedragen en vervolgens eene processie gehouden worden. In de stad hebben onderscheidene Heeren hunne medewerking toegezegd tot de muzikale opluistering der plechtigheden van dien dag. 's Avonds om halfzeven uren zal een Heilig Lof geschieden met feestpredicatie en daarna, tot sluiting der feestviering, een plechtig *Te Deum* gezongen en de zegen met het Allerheiligste Sacrament gegeven worden.

Celebracion di fiesta di Santa Rosa.

Tercer Centenario di Santa Rosa su nacementoe a cai riba 20 di April — segundo dia di Resurreccion — di e anja-aki. Na e ocasion-ai nos a papia di e fiesta i na mees tempoe nos a participa, koe na Augustus lo a sosode su celebracion solemne.

DIA LUNA, 30 di Augustus, ta e dia grandi anto pa celebracion di fiesta di nos Santa Patrona. Punto principal di toer festividad i solemnidad lo ta, naturalmente, nos parokia di Santa Rosa, koe ta dedicar particularmente na SANTA ROSA DI LIMA i poner bao di su proteccion.

Duranti *tres* dia — Dia Biernes, — Sabra, — Domingoe — crejentenan di e parokia lo ta preparar pa celebra dignamente e fiesta di nos Patrona. DIA HUEBES anochi caba, pa seis ora i mei, Reverendisimo Pader Vicario C. H. J. Reynen, Administrador temporario di Vicariato, a habri e dianan di preparacion espiritual coe un Lof solemne i predicasji.

DIA LUNA, 30 di Augustus, pa seis ora i mei di mainta, Reverendisimo Administrador lo ofrece — den e misa di Santa Rosa, koe manera nos a jega di tende, ta magnificamente adornar — un Santoe Sacrificio na honor di Santa Rosa, i despues lo tin procesion. Diferente Senjores di aki di Punda a doena nan cooperacion pa aumenta solemnidadnan di e dia-ai coe muziek den Misa. E mees dia anochi pa mitar di siete ora, lo tin també Lof solemne coe predicasji i despues festividadnan na honor di tercer Centenario di Santa Rosa lo ta cerar coe un *Te Deum* solemne cantar i coe bendicion di Santisimo Sacramentoe.

IMPRENTA DE LA LIBRERIA, CURAÇAO.

3e. Jaargang. Curacao den 28sten. Augustus 1886. No. 139

BIJBLAD VAN DE AMIGOE DI CURACAO.

Aruba-Bonaire

op Dinsdag 17 Augustus ll.

Aan eenige brieven, die men aanstonds na den storm van Dinsdag 17 dezer van genoemde eilanden aan ons welwillend heeft toegezonden, ontleenen wij de volgende bijzonderheden.

„Gisteren avond is ons eiland bezocht geworden door een fellen en aanhoudenden wind, die door de menschen met den naam van orkaan betiteld wordt. Omstreeks zes uren, bij zonsondergang, stak die wind uit het Noorden op: hij ging eerst niet vergezeld van regen, en nam daarom voortdurend des te meer in hevigheid toe, totdat hij eindelijk tegen acht uren zijn hoogste kracht bereikte. Van toen af begon zijn vernielingsproces. Verscheidene hutten storten in; ramada en cusina's werden weggeslagen en vele woningen beschadigd. Het kerkelijk pand van *Den Noord* moest ook zijne slagen gevoelen. Van het dak der pastorie werden meer dan honderd pannen weggeslingerd, evenzoo van het dak der kerk, die bovendien nog zeven glasruiten van de ramen in het presbiterium verloor.

Het dak van de school, zijnde een dak van paloe-maïs, is met heel zijn toebehooren, als spanten, nok en hanebalken, ingestort.

Onder het aanrichten van al deze onheilen was de wind van het Noorden naar het Zuiden getrokken, doch van hieruit kwam zware regen opzetten, die zijn vernielende kracht fnuikte. Tusschen elf en twaalf uren nam de hevigheid van den wind dermate af, dat men gerust een droog plekje kon gaan opzoeken, ten einde van den schrik weer op zijn verhaal te komen, of wat uit te rusten van de inspanning, die men zich had getroost, om water en wind uit het huis te weren. Donder is niet gehoord, hoewel ik het tweemaal helder heb zien lichten, en de menschen zeggen, dat zij den bliksem tot op den grond hebben zien neerkomen.

Ten gevolge van den zwaren regen zijn vele schapen, geiten, hoenders enz. bezweken en 's morgens dood gevonden.

— In de Parochie van Sta.Cruz heeft vooral *Sabaneta* het moeten ontgelden. „Spoorslags ben ik er dezen morgen naar toe gereden; ik bevond dat aldaar een flink gat in de kerk geslagen was, en 70 pannen stuk waren. Alles is volgeregend; veel kerkgewaden zijn druipnat. Boomen zijn hier bij honderden omgeworpen; cadoesjis bij tienduizenden afgerukt of uitgeroeid. Helaas, de arme man heeft weer reden te over tot klagen. Een 10-tal huisjes zijn ingestort, andere verloren een gevel, half of geheel hun dak, bijna alle de ramada."

—Op *Sero Colorado* is de kleine stoomboot op het land geworden, en 5 waggons liggen thans in de diepte der zee.

—„De Brik H e r o, met een lading geel hout van Maracaibo op reis naar Curaçao, is aan de boca van Antikoeri des avonds van den 17n uitengeslagen; van de bemanning, bestaande uit zes personen is alleen de stuurman, een Duitscher, gered. De lijken van den kapitein en van twee andere slachtoffers zijn aan de boca, waar zij aanspoelden, ter aarde besteld. Schip en lading zijn verloren.— De balander „Toevlucht" van den Heer J. Eman is den 18n 's avonds om 9 uren binnengekomen. Op de hoogte van Cumarebo heeft het vaartuigje zwaar weer gehad: men was genoodzaakt de lading over boord te werpen.

— „In den namiddag van den 18n waren de twee Italiaansche oorlogschepen in zicht; zij kwamen van Colon en passeerden hier in Oostelijke richting. Men zou gezegd hebben (als men niet het eerst aan den storm gedacht had) dat zij door de Colombianen op eenige bommen onthaald waren geworden; immers hun tuigwerk was aanmerkelijk beschadigd.

—„ Een bruin balandertje (*Del Carmen*) van Klein-Curaçao was daar door den storm weggeslagen. Op dat oogenblik bevond zich één man aan boord, die de wonderlijke en gevaarlijke reis over den Noord naar Aruba behouden gedaan heeft.

—„Wij weten niet wat het lot zal zijn van onze visschers." De Heer Gezaghebber is druk in de weer om de schade te laten opnemen, die aan stroohutten, enz. veroorzaakt is. De almoezen uit Holland van het vorig jaar zullen nu goed te pas komen; zij zijn dus terecht een appeltje voor den dorst."

De berichten van Bonaire zijn inderdaad bedroevend. „ Niemand dacht er in den morgen van 17 dezer aan, dat later op dien dag zulke groote onheilen over dit eiland zouden nederkomen. Reeds omstreeks een paar uren na den opgang der zon deed de wind, die in het begin tamelijk flauw was, zich zeer krachtig gevoelen en nam weldra met zulk eene hevigheid toe, dat men aan de *Plaaye* voor het ergste ging vreezen. De zee was woedend, vernielde de *Waf* aan de reede geheel en al en stortte zich op de huizen aan het strand. Het was een vreeselijk schouwspel de 16 vaartuigen, welke zich op dat uur aan de reede bevonden, in weinige oogenblikken tijds van hun ankers te zien slaan. Een viertal hunner werden geheel gehavend of verbrijzeld op strand geworpen. De andere zonken en verdwenen in de diepte. Goddank dat geen der schepelingen bij deze ramp het leven heeft verloren. Het spreekt van zelf, dat vele woningen, en niet het minst die van de arme bevolking, aanzienlijke stormschade hebben beloopen. Eerst in den namiddag haalde men hier ruimer adem en week de vrees voor nog grootere onheilen, toen een flinke donderslag den overgang van het weer tot kalmte en zwaren regen aankondigde.—De volgende schepen zijn verloren: *Amistad, Beatriz, Bismarck, Careta Crist, Clemencia, Djalma, Flor de Mayo, Gezaghebber van Romondt, Graciosa, Joven Bernardo, La Suerte, Matilda, Nevermind, San Juan, Transit, Zilia*, en een in aanbouw zijnde *golet* van den heer Van der Velde."

— Latere berichten uit Bonaire melden dat *vijf* van die vaartuigen nog voor herstelling vatbaar zijn.

NOTICIA.

Den Parokia di Santa Rosa

a coeminza ajera-nochi coe toer solemnidad e triduo na honor di Sta Rosa di Lima. Muy Rev. Pader Administrator coe tres otro Pader asistentnan a canta himno *Veni Creator*, i duranti Alabanza Rev. Pastoor A. Frie a introduci coe un boenita predicaci e solemnidad na honor di nos Patrona celestial. Bandera di Hoelanda i di Papa a boela riba misa; coe entusiasmo hendenan a bini di aleuw pa sisti na e solemnidad i admira e adorno magnífico di e cas di Dios. Toer tres dianan Rev. Padernan di Punda lo bin predica na Sta. Rosa: Dia Sabra pa 6½ di atardi, Dia Domingo pa 5 or di mainta i pa 7 or di atardi. Pobernan di Parokia lo ricibi e dianan un bon auxilio den cas di Weeshuis di mucha hombernan.

Eleccion na Italia.

Resultado di eleccionnan pa Consejo Municipalnan di henter Italia tabata un berdadero triunfo pa Catolicanan. Den major parti di ciudad grandi nan, i principalmente na Roma, partido Católico a mira nan candidatonan sali eligir. Mientras Catolicanan a abstene nan di vota den eleccion pa Cámaranan, segun prescripcion di nan Superior espiritual: "Ni elector, ni elígido," den eleccion pa Consejo Municipalnan nan a larga hende mira di ki poder i influencia nan por dispone den Italia. Si miembronan di partido católico no droemi coe nan triunfo, koe nan a haci, ma nan sigi sostene nan forza i union, nan lo obliga Italia habri bista riba e hecho, koe é tin mester di Catolicanan pa domina revolucion i socialismo, koe ta amenaza e Nacion-aí mas i mas cada dia. Solamente partido católico por salba Italia contra amenazanan di revolucion i proporcioné un Gobiernoe dignoe, duradero i respetar tantoe den tera como afor.

Garantia pa Gobiernoe.

Monsenjor H a f f n e r, Obispoe di Mainz (Alemania), a dirigi un carta pastoral na su crejentenan, coe referencia na Socialismo. Ai-den Su Senjoría Ilustrísima ta senjala coe elocuencia e influencia saludable, koe Iglesia ta egerce pa traha den su fielnan contra error corruptornan di doctrina di Socialismo i contra su consecuencianan asina desgraciadoe pa sociedad.— En berdad, si gobiernoenan por tin un arma ta garantiza nan, pa sostene trankilidad i orden den sociedad, e arma-aí ta Iglesia Católica, koe ta predica e doctrina, cual su observacion solamente por inspira respeto i obediencia na autoridad, amor i armonía den pueblo, templanza di ambicion i conformidad den nos suerte.

Ensejánza neutral.

Pa un decreto coe fecha 12 di e luna-aki, publicar den *Gaceta Oficial* di Carácas pa Ministro di Instruccion Pública di Venezuela, Encargado di Presidencia di e República-aí a kita Senjor Joaquin Tinico Hernandez, President di Junta di Instruccion popular, for di e puesto-aí pa sobra Sr. Hernández a permitié e atrevimiento di dicta un frase, atacando santoe Sacramentoe di Confesión, pa un *mucha muher* analisa. Esai a sosode na ocasion di un examen den un school público na Altagracia (Carácas). Algun courant di Venezuela, koe nos a mira, a lamanta coe energia contra proceder indigno di e Sr. Hernandez.

Nos lo bisa mees cos koe *Diario de La Guaira* ta bisa papiando di e asunto-aki: *Esos polvos traen esos lodos*.... Si gobierno di Venezuela no tabata favorece e sistema moderno di ensenjanza, es ta: si su school publiconan tabata debidamente basar riba fundamento católico, Sr. Hernández lo no por toema nunca e atrevimiento di atacá base di creencia catolica, i sin cual toer lo ké tin di moral, di sano i di grandioso pa humanidad, lo a desaparece.

¡ Koe esai sirbi tantoe Venezuela mées como otro nacion di un bon les pa nan vigila mihor, kende nan ta encarga koe direccion di educacion di nan pueblo, pasobra di esai ta depende nan bienestar! I ay di un pueblo, koe no ta cristianamente educar!

Un Redactor.

Un courant Americano ta contene e advertencia-aki: "Tin necesidad di un redactor pa un courant di muchoe circulacion. E redactor meste ta un homber, koe conoce su trabao, ma koe tambe por pleita, bringa, zoeta, sirbi di polies i ricibi placa. E meste ta perfectamente na altura di por trata coe hende di mas grosero i na mees tempoe di por trata muhernan coe muchoe delicadeza i dulzura. Hacidor di kensji, comediante, hudioe, pagano, protestant, catolica,—toer meste por gusté i na toer caminda é meste ta promer homber. E courant, koe é ta publica, no meste por perde nunca na post, i ningun competidor malvado no meste por haci ningun observacion contra su courant. E redactor meste por satisface capricho di cincuenta mil lezador asina tantoe, koe toer paga nan suscricion adelantar. E meste tá anto un homber, koe ta frioe i cajente na mees tempoe, koe por grita huntoe coe cachor i koe por poesta corre coe konyntji. E meste por tende proega tosa i jerbanan crece den mondi. E homber, koe por satisface toer e exigencianan-aki, lo tin un salario briljante.

¿ Kende kier poerba ?

Na Monaco un homber a poesta, koe un miljon postzegel pegar riba otro, lo bin ta mees haltoe koe toren di un misa di e ciudad-aí. Nan a toema prueba di esai, i a resulta koe e homber tin razon. Nuebe postzegel riba otro ta forma 1 *milimetro*; 90 un *centimetro*; 9000 un *metro*, i 900.000 lo forma anto 100 metro—koe ta mas ó menos altura di toren di e misa.

Eclipse di Solo.

Majan mainta lo tin un eclipse di solo, visibel aki na Curaçao. E ta coeminza un poco promer koe solo sali, i é ta caba pa 7 ora i 42 minuut. Duranti 3 á 4 minuut e eclipse lo ta total.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Gouvernements-Besluiten.

Curaçao, den 26n. Augustus 1886,

Aan den Heer J. F. Q u a s t Pz., griffier van het Hof van Justitie in deze kolonie, tot verder herstel van gezondheid, een verlofsverlenging voor den tijd van eene maand verleend, in te gaan den 1en September e. k.

Ter Gouvernements-Secretarie zijn ter inzage van belangstellenden nedergelegd het „ Bericht aan Zeevarenden", uitgegeven door de Afdeeling Hydrographie van het Ministerie van Marine te 's Gravenhage Ni. 26 en 27 van dit jaar.

Bij Gouvernements-beschikking van heden No 521, zijn de volgende in alphabetische orde genoemde Heeren J. P. E s k i l d s e n, C. S. G o r s i r a, J. H. B. G r a v e n h o r s t, M. d e L e a o L a g u n a, E. A. O n d e r w a t e r, W. P i e r r e, J. E. P r i c e, H. J. I. S a n t c r o o s en J. A. T i j d e m a n verzocht zich in Commissie te vereenigen, ten einde liefdegiften in te zamelen ten behoeve van de noodlijdenden ten gevolge van den storm van den 17 dezer op de eilanden *Curaçao, Bonaire* en *Aruba*.

De Gouvernements-Secretaris,
HELLMUND.

Donderdag 's avonds zijn in de kerk te *Santa Rosa* de driedaagsche

geestelijke oefeningen tot voorbereiding van het Santa Rosa-feest op *Maandag* a. s. met grooten luister aangevangen. De Hoogw. Pater C. H. J. Reijnen, geassisteerd door een drietal Eerw. Missionarissen, opende de plechtigheden met den lofzang *Veni Creator* en een H. Lof, waaronder de Z. E. Pastoor van die gemeente A. Frie een hartelijk woord van inleiding tot de aanzienlijke schare van geloovigen richtte.

Gedurende de drie dagen: *Vrijdag, Zaterdag* en *Zondag* zal aan de armen van die parochie een aalmoes worden uitgedeeld.

MORGEN zal een zon-eclips hier zichtbaar zijn. De verduistering begint eenige oogenblikken vóór de opkomst der zon, en eindigt om 7 uren 42 minuten. Zij zal gedurende de 3 á 4 minuten totaal zijn.

NEDERLAND

Volgens de „Haagsche kroniek" der *N. Gron. Ct.* zou 's Konings gezondheidstoestand geenszins bevredigend zijn. Z. M. lijdt aan eene groote mate van vermoeienis en matheid, gevolg van zijn nierziekte, die thans ook op de maag een nadeeligen invloed begint uit te oefenen. Vandaar dat het aangekondigd bezoek van den koning van Portugal volstrekt geen officiëel karakter zal hebben, en vermoedelijk zelfs een bezoek van dien vorst aan onzen Koning achterwege zal blijven.

— Z. K. H. prins Albert van Pruisen, prins-regent van Brunswijk is in de Residentie aangekomen, begaf zich onmiddelijk naar Scheveningen en heeft zijn intrek genomen in het Oranjehotel.

— Nederland zou binnen kort nog een ander bezoek ontvangen. Z. M. de Koning van Portugal is den 31n Juli met een aanzienlijk gevolg naar Engeland en Duitschland vertrokken. Op die reis zal de Portugeesche vorst ook Amsterdam en 's-Gravenhage bezoeken, waar Z. M. zich voorstelt eenige dagen te vertoeven.

— De gewone vergadering der Staten-Generaal zal in September a. s. van 's Koningswege worden geopend door eene Commissie van Ministers.

— De minister Heemskerk, geprest door een drietal liberale kamerleden om zich omtrent het kiesrecht te verklaren, antwoordde dat het ministerie nog niet tot het liberalisme bekeerd is, een eigen overtuiging houdt, echter niet ongenegen is den wetgever meerdere ruimte voor het kiesrecht te laten, maar niet in den geest van algemeen stemrecht.

— Bij de Indische paragraaf werd de toestand van het Indische leger besproken.

De minister van Koloniën, hulde brengende aan de trouw, den moed en de volharding van het Indische leger, verklaarde tot dusver alle moeilijkheden het hoofd te kunnen bieden, terwijl tot beteugeling der gewapende invallen op Sumatra's Oostkust tot uitbreiding van het leger besloten is. Omtrent de berri-berri luiden de laatste berichten gunstiger.

— Van de 14 der 25 candidaten, die geslaagd zijn bij het jongste staatsexamen van toelating tot de universiteiten, hebben 4 hunner hun opleiding genoten op het gymnasium der eerw. paters Jezuïeten te Katwijk, 3 op de inrichting derzelfde paters te Mariëndaal en 2 op het Gymnasium te Rolduc.

Van Katwijk boden zich 4 aan en slaagden 4; van Mariëndaal boden zich 3 aan en slaagden 3, en van Rolduc zijn 2 van de 3 geslaagd.

BUITENLAND.

ROME, 11 Aug.— Pruisen en het Vaticaan hebben de overeenkomst onderteekend, waarbij eenige ondergeschikte punten van verschil, uit den Cultuur-kamp nog hangende gebleven, thans geheel zijn geregeld en tot oplossing gebracht.

— 12 Aug. Monsignore Agliardi, de nieuwbenoemde Pauselijke Nuntius te Peking, is op het Vaticaan ontboden geworden, om vóór zijne afreis naar China instructiën te ontvangen opzichtens de verhouding van Nuntius tot de overige vreemde diplomaten aan het Chineesche Hof.

— 13 Aug. Te Parijs zal morgen een kabinets-raad worden gehouden, waarin de benoeming van een Pauselijken Nuntius te Peking in behandeling zal komen.

— 13 Aug. Men bericht, dat Z. H. de Paus, van Weenen uit, op vertrouwlijke wijze in kennis gesteld is, dat de Keizers Wilhelm en Frans Joseph op hun samenkomst te Gastein ook de Romeinsche quaestie tot onderwerp van hun besprekingen hebben gemaakt.— Paus Leo XIII zou aan beide Monarchen voor dit bewijs van belangstelling in zijnen toestand zijnen dank geuit hebben.

Cholera.

— 12 Aug. In het laatste etmaal zijn te *Barletta* 99 nieuwe ziektegevallen van Cholera voorgekomen en stierven 49 cholera-lijders; in de volgende plaatsen was het aantal respectievelijk: *Bologna* 17—14; *Ravenna* 23—9; *Padua* 10—2; *Arcola* 14—2.

— 12 Aug. Heden luiden de berichten over de Cholera aldus: *Barletta* 91 nieuwe zieken, 56 dooden; *Ravenna* 37 nieuwe gevallen, 27 dooden. In andere plaatsen van Italië was het gezamenlijk getal 58 zieken en 12 dooden.

— 13. *Barletta* telde heden 131 nieuwe ziekte- en 63 sterfgevallen, *Ravenna* 9 dooden en 36 zieken. Uit *Triest* meldt men, dat daar heden 17 nieuwe gevallen van ziekte en 5 sterfgevallen zijn aangegeven.

LONDEN, 12 Aug.— De conservatieve „Irish Times" deelt uit vertrouwbare bron mede, dat Lord Randulph Churchill een wetsvoordracht aan het samenstellen is, welke de Iersche quaestie wil oplossen. Volgens die wet, zou in geheel het Groot-Britannische Rijk *locaal zelfbestuur* worden ingevoerd, zoowel in Engeland, Schotland, Ierland als in Wales, zonder dat hierdoor aan het opperbewind van het Rijksparlement, op wat wijze ook, afbreuk wordt gedaan. Het Britsche Rijk zou hierdoor een Bondsrijk worden. De geheele text van het ontwerp zal eerst in Februari a. s. gereed zijn; het schema echter van wat thans reeds klaar is, zal zeker alle gematigde Ieren bevredigen.

— In het graafschap Stafford zijn de groote ijzerwerken te Kidsgrove, waar 1000 arbeiders werk vonden, wegens den gedrukten toestand van den ijzerhandel gesloten moeten worden.

BERLIJN, 12 Aug.— Keizer Wilhelm is te Postdam op zijn kasteel „Babelsberg" teruggekeerd.

— De legeroefeningen zijn thans begonnen. De hitte was groot, zoodat meerdere sterfgevallen aan zonnesteek zijn voorgekomen.

— Tot 18 Aug.-In Rusland heerscht een jegens Duitschland zeer vijandelijke geest, waarvan generaal Ignatieff in eene redevoering de tolk is geweest. "Duitschland — zoo heet het daarin — heeft zich door tegenwerking van Rusland in het Oosten ondankbaar getoond voor Ruslands onzijdigheid in de oorlogen van 1866 en 1871. Bismarck is voor de Russen gevaarlijker dan Napoleon I. Een oorlog tusschen Duitschland en Rusland is vroeg of laat onvermijdelijk, en deze zal een vreeselijke les wezen voor Duitschland, dat in Frankrijk zoowel als in Rusland alle partijen, van wraak bezield, tegen zich heeft. Later is in een officieus orgaan door de Russische regeering wel wat water in dezen wijn gedaan, maar Ruslands ontevredenheid over het Duitsch-Oostenrijksch verbond wordt daarin niet ontkend, hoewel er te kennen gegeven wordt, dat de vrede geen gevaar loopt om verbroken te worden.

CONSTANTINOPEL, 11 Aug.— De gezant van de Ver.-Staten, de heer Cox, heeft bij de Porte tegen de handelingen van de Syrische overheden, die de Amerikaansche missiescholen gesloten hebben, protest ingediend.

BRUSSEL, 11 Aug.—De burgemeester heeft den Socialisten verlof verleend om op Zondag den 15n. Augustus e. k. een vergadering en een optocht door de stad te houden, mits de laatste het koninklijk paleis vermijde.

— 13 Aug.—Men gelooft dat Zondag een 50,000 Socialisten aan den optocht zullen deelnemen. Zes-duizend man troepen moeten in de straten de orde bewaren; in de kazernen zullen inmiddels nog zesduizend man geconsigneerd worden. De garnizoenen, die zich in de nabijheid van Brussel bevinden, hebben zich marschvaardig te houden.

LA GUAYRA. — Generaal Guzman Blanco, den 12 dezer uit Europa vertrokken, wordt den 27n. dezer hier verwacht.

PARIJS.— Uit het leven van wijlen den kardinaal-aartsbisschop Guibert, brengt de *Monde* o. a. in herinnering de groote verdienste van dien prelaat in het jaar der verschrikking 1870, toen na het uitroepen der Republiek in September, terwijl de vijand het beleg voor Parijs ging slaan, de Regeering een delegatie naar Tours zond om daar als Gouvernement van Nationale Defensie te ageeren. De drie aanvankelijk gedelegeerde ministers waren Crémieux, Glais-Bezoin en Fourichon. En eerst-genoemde, ofschoon Israeliet en zelf president der *Alliance Israélite universelle*, maakte gebruik van de gastvrijheid des aartsbisschops Guibert, wiens beminnelijk karakter een diepen indruk op hem maakte, evenals diens gastvrijheid hem met een groote dankbaarheid vervulde. Weldra waren ook de overige bewindslieden allen vervuld van de diepste hoogachting voor den doorluchtigen prelaat, wiens invloed door hen in allergewichtigste omstandigheden ook niet werd versmaad. Zoo bijv. wist Mgr. Guibert te beletten dat Garibaldi zijn intrek nam in het aartsbisschoppelijk paleis, en zoo ook was het Mgr. Guibert, die van de Pruisen verkreeg, dat zij de opgelegde oorlogsschatting van 4 millioen reduceerden op 1,200,000 frs. Het prestige van Mgr. was zelfs zóó groot, dat de Delegatie hem als onderhandelaar naar Engeland wilde zenden, wat echter Gambetta verhinderde. —Geen wonder, dat bij den dood van Mgr. Darboy de aandacht der Regeering onmiddellijk op Mgr. Guibert viel om den opengevallen zetel te vervullen. Jules Simon kwam hem het besluit van den ministerraad boodschappen; maar Mgr. Guibert gaf eerst op een wenk uit Rome zijn toestemming.

— In de vorige maand is de honderdste verjaardag van den geleerden Chevreul te Parijs door studenten en doctoren van alle faculteiten feestelijk gevierd.

Aruba-Bonaire,

Dia Martes 17 di e loena aki.

Nos ta toema e siguiente particularidad aki for di algun carta, scirbir poco despues di e temporal di dia Martis 17 di e loena aki, i mandar na nos Redaccion for di e dos islanan mencionar aki riba.

" Ajera nochi nor isla tabata bisjitar pa un bientoe duroe i contínuo, koe hende ta doema nomber di orkaan.— Banda di seis ora, na bahamentoe di Solo, e bientoe a lamanta for di Noord; na principio é no tabata companjar coe awaceroe, i p'esai é tabata bira ora pa ora mas fuerte, té koe pa ocho ora el a jega na colmo di su furia. Di e ora ai el a coeminza coe destruccion. Diferente cas di yerba a basja abao; ramada i cusjinanan a desaparece i hopi cas grandi a sufri algun danjoe. Misa di *Noord* tambe mester a sinta soe golpinan. Mas di cien pantji di pastoria boela, i meescos també for di dak di Misa, koe, ademas, a perde siete glas di bentana.

Dak di school, koe ta di paloe-maisji, a cai coe spantnan, nok i toer cos.

, Haciendo su danjonan e bientoe a pasa di Noord pa Zuid, ma di e direccion-aki a bin cai un awaceroe pisar, koe a kibra su forza. Di diez-un pa diez-dos ora bientoe a calma asina tantoe, koe e ora-ai hende por a bai bueca un pida lugar secoe, pa é binj n'é mees for di ansia, ó por sosega despues di tantoe trabao koe toer mester a toema pa evita koe bientoe i awa jena nan cas. Donder nos no a tendo, bien koe dos bé mi a mira weerlicht corta masjar clá; i hendenan ta bisa, koe nan a mira rajo eai te riba tera.

En consecuencia di e awaceroe pisar, muchoe carner, cabritoe, galinja, etc. a moeri."

— Na parokia di Santa Cruz, coenucoe *Saboneta* principalmente mester a sufri. "Awé mainta mi a corre bai mira aja; mi a haja koe misa tin un bon boeracoe den djé i 70 pantji a kibra. Toer cos ta jeen di awa; hopi bistir di misa ta papa-muhar. Centenares di paloe a cai; cadoesji tumbar por ta contar na diez-diez mil. ¡ Ay! Pobernan tin atrobe mas koe razon pa keha. Un diez cas a caï, otronan un perde un *gevel*, nan dak a cai na mitar ó toer afor, casi toer nan ramada a boela."

— " Na *Sero Colorado* un vapor chikitoe tabata tirar riba tera, i cincoe wagon di ferro-carril ta awor den profundidad di lamar."

— " Brik Hero, na biaha pa Curaçao coe un cargamentoe di paloe di mora, a plama for di otro na boca Antikoeri dí dia 17 anochi; di su tripulacion, compuesto di seis persona, solamente su *stuurman* a salba. Morto di captan i 2 otro victimanan a drief bini na boca, i aï nan tabata derar. Barcoe i cargamentoe ta perdir.— Balandra *Toerlucht* di senjor J. Eman a drenta aki dia 18 pa 9 ora di anochi. Na altura di Cumarebo el a contra coe tempoe pisar: nan tabata obligar di tira su cargamentoe na awa.

— " Dia 18 tra-merdia e dos vapornan di guerra Italiano tabata na bista, nan tabata bini di Colon i nan a pasa aki coe direccion pa Oost. Si hende no a corda riba tempestad, nan lo a bisa sigur, koe Colombianonan a ricibi e vapornan coe algoen bala: á lo ménos nan tabata considerablemente maltratar.

- " Un balandra chikitoe (*Del Carmen*) a sinti e tempestad na Klein-Curaçao. N'e momentoe-ai no tabatin na bordo sino *un* homber, koe a hasi 'un biaha peligroso i milagroso pasando pa Noord i jega na Aruba sin ningun novedad.

— " Nos no sabi kiko lo ta suerte di nos piscadornan. Senjer Gezaghebber ta masjar ocupar pa larga toema un nota di danjoenan, koe tabatin na casnan, etc. E limosnanan koe tabata colectar anja pasar na Hoelanda, lo jega awor bon na tempoe: coe razon nan tabata reservar pa caso improvisto."

Noticianan di Bonaire també ta tristoe.

" Dia 17 di e loena-aki mainta ningun hende no a corda, koe den dia desgracia asina grandi lo a baha riba e isla-aki. Un dos ora caba despues koe solo a sali, bientoe koe na principio tabata hopi flauw, a larga hende sintié hopi fuerte i un momentoe despues é tabata soepla asina tantoe duroe, koe na Playa nos tabata spera lo ko por tin di mas maloe. Lamar tabata furioso, el a destrui Waf completamente i é tabata cai riba e casnan na cantoe di awa. Na e momentoe-ai, tabata un bista terribel pa mira e 16 barcoenan, koe tabata hanerar, ranca for di nan anker den un momentoe. Algun di nan tabata tirar riba tera, i e otronan a zink.— Gracias á Dios koe ningun hende di tripulacion di e barcoenan no a perde bida den e tempestad-aki. Ta papia di mees, koe hopi cas i no ménos cosnan di poblacion pober a sufri hopi danjoe. Té tra-merdia nos a hala rosca sosegar aki, i nos temor pa major desgracia a pasa, ora un bon slag di donder a anuncia pasamentoe di tempoe na calma i awaceroe. E siguiente barcoenan-aki ta esman, koe a perde: *Amistad, Beatriz, Bismarck, Caveta Crist, Clemencia, Djalma, Flor de Mayo, Gezaghebber van Romondt, Graciosa, Joven Beruardo, La Suerte, Matilda, Nevermind, San Juan, Transit, Zilia*, i un golet koe Senjor Van der Vel. de ta trahando."

— Ultima noticia koe a jega di Bonaire ta bisa, koe *cincoe* di e barcoenan-ai lò por ta drechar.

IMPRENTA DE LA LIBRERIA.